

Warszawa,

18/04/2007

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

dr Janusz KOCHANOWSKI

RPO-547814-I/07/HG
RPO-542756-I/06/HG

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Pan
Zbigniew Ziobro
Minister Sprawiedliwości
Al. Ujazdowskie 11
00-950 WARSZAWA

Wielce Szanowny Panie Ministrze,

W nawiązaniu do okresowej informacji nadesłanej Rzecznikowi Praw Obywatelskich w dniu 27 lutego br. przez Prezesa Trybunału Konstytucyjnego obejmującej następstwa orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego w orzecznictwie sądów, piśmiennictwie prawniczym i działalności prawodawczej, w części w jakiej odnosi się do opóźnień prawodawcy w realizacji zaleceń wynikających z poszczególnych orzeczeń, Trybunał Konstytucyjny między innymi wskazał, że nie zostały dotychczas wykonane wyroki z dnia 19 kwietnia 2006 r. sygn. akt K 6/06 (str. 43) oraz z dnia 8 listopada 2006 r. sygn. akt K 30/06 (str. 21) dotyczące dostępu do zawodu adwokata i radcy prawnego.

W piśmie z dnia 21 grudnia 2006 r. (nr DNAP-023-13/06) b. Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości p. Krzysztof Józefowicz poinformował Rzecznika, że w Ministerstwie Sprawiedliwości trwają końcowe prace związane z opracowaniem zmian do ustawy - Prawo o adwokaturze oraz ustawy o radcach prawnych, że zakończone zostały już uzgodnienia wewnątrzresortowe i z końcem grudnia 2006 r. projekt zostanie wysłany do konsultacji społecznych i uzgodnień międzyresortowych.

Uprzejmie zatem proszę Pana Ministra o informację o aktualnym stanie prac legislacyjnych w tym zakresie.

Kolejnym wyrokiem - jak wynika z informacji Trybunału Konstytucyjnego - który nie został dotąd wykonany, to wyrok z dnia 20 marca 2006 r. sygn. akt K 17/05 (str. 48). W wyroku tym Trybunał Konstytucyjny wprawdzie uznał, że

kwestionowany we wniosku art. 5 ust. 2 zdanie 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. Nr 112 poz. 1198 z późn. zm.) jest zgodny z art. 31 ust. 3, art. 47 i art. 61 ust. 3 Konstytucji RP oraz nie jest niezgodny z art. 61 ust. 4 Konstytucji, jednakże z uzasadnienia wyroku wynika, że „regulacja prawa polskiego w analizowanej dziedzinie, związanej z ochroną prywatności osób publicznych, nie są dostatecznie spójne i wzajemnie zsynchronizowane. Dotyczy to przede wszystkim relacji występujących pomiędzy regulacjami prawa prasowego i prawa karnego, które penalizuje w zasadzie każde wkroczenie w sferę prywatności z wyjątkiem tych informacji, które mogą zapobiec demoralizacji małoletniego lub niebezpieczeństwu dla zdrowia i życia człowieka (por. kontratyp przestępstwa pomówienia określony w art. 213 § 2 Kk). Tymczasem informacja odnosząca się do życia prywatnego nie traci swojego charakteru i nie przechodzi do sfery powszechnej dostępności także wtedy, kiedy pozostaje w związku z aktywnością publiczną danej osoby. Nie sposób więc nie dostrzec, że zakres dopuszczalnego ujawnienia informacji o życiu prywatnym osób publicznych, określonych w art. 14 ust. 6 prawa prasowego, pozostaje w kolizji z szeroko ujętym w kodeksie karnym przestępstwem pomówienia (może ono polegać również na ujawnieniu każdej prawdziwej informacji ze sfery życia prywatnego, z zastrzeżeniem wskazanych wyjątków, jeżeli może ona poniżyć daną osobę w opinii publicznej lub narazić ją na utratę zaufania potrzebnego dla danego stanowiska, zawodu lub rodzaju działalności). Zakładając nawet, że wskazana kolizja może być usunięta w drodze racjonalnej wykładni, pojawiające się tu wątpliwości na tle stosowania prawa powinny być usunięte przez ustawodawcę, zważywszy na szczególnie rygorystycznie ujmowany w państwie prawa obowiązek zachowania precyzji i określoności przepisów odnoszących się do odpowiedzialności karnej”.

Nie został wykonany dotychczas także wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 maja 2004 r. sygn. akt P 2/03/str. 83), w którym Trybunał Konstytucyjny między innymi uznał, że art. 46 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 6 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. - Prawa prasowego (Dz.U. Nr 5 poz. 24 z późn. zm.) w zakresie, w jakim niedefiniując pojęcia sprostowania i odpowiedzi, zakazuje pod groźbą kary komentowania tekstu sprostowania w tym samym numerze lub audycji, w której sprostowanie to zostało opublikowane, jest niezgodny z art. 2 i art. 42 ust. 1 Konstytucji przez to, że nie zachowuje wymaganej precyzji określenia znamion czynu zagrożonego karą. W uzasadnieniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego między innymi stwierdzono, że „sposób sformułowania zakwestionowanego art. 46 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 6 prawa prasowego jest w takim stopniu niejasny i nieprecyzyjny, że jego potencjalni adresaci (przede wszystkim redaktorzy naczelni pism) mogą mieć - i jak dowodzi praktyka mają - poważne problemy z jednoznacznym ustaleniem, jakich sytuacji faktycznych dotyczą rygory związane

z zamieszczaniem komentarzy, co uniemożliwia rekonstrukcję normy karnej". Ponadto z uzasadnienia wynika, że „skutkiem stwierdzenia niekonstytucyjności art. 46 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 6 prawa prasowego w zakresie wskazanym w sentencji niniejszego orzeczenia jest pozbawienie sankcji karnej, a przez to depenalizacja zakazu komentowania sprostowania w tym samym numerze lub audycji, w której zostało ono opublikowane". Dalej Trybunał stwierdził, że „skuteczność zakazu powinna być jednak w przyszłości wyraźnie zabezpieczona odpowiednią sankcją. Do ustawodawcy należy określenie, jakiego rodzaju sankcja prawna uwzględniająca zasadę proporcjonalności winna być zastosowana w przypadku naruszenia takiego zakazu. Zastosowanie sankcji karnej jest konstytucyjnie dopuszczalne jednak tylko wtedy, kiedy znamiona czynu, za który ma być ona wymierzona, zostaną precyzyjnie określone zgodnie z wyżej ustalonymi wymaganiami, wynikającymi z art. 42 ust. 1 Konstytucji. Odpowiednio skonstruowana sankcja powinna zakładać z jednej strony skuteczną ochronę interesów osób pokrzywdzonych publikacją prasową, a z drugiej - ochronę wartości związanych z wolności wypowiedzi".

Mając więc na uwadze wynikające z uzasadnienia tychże wyroków zalecenia Trybunału Konstytucyjnego, zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o podjęcie stosownych prac, które doprowadzą do pełnego i skutecznego wdrożenia wymienionych w niniejszym wystąpieniu wyroków Trybunału Konstytucyjnego.

Łączę wyrazy szacunku

/-/